

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 24 Cor.
 Pe un jum. . . 12 "
 Pe o lună . . . 2 "
 Birou de Distribuție
 Pe un an . . . 4 Cor.
 Pentru România și
 America . . . 10 Cor.
 Birou de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 un 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și ADMINISTRAȚIA
 Miksa utca 2-3.

INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Manuscripte nu se ina-
 poiază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Anul XIII.

NUMĂR POPORAL

Nr. 32

Impăratul.

Incunjurat de iubirea popoarelor sale și ridicat pe treapta cea mai înaltă în stima lumii întregi, împăratul Francisc Iosif împlinește astăzi 79 de ani. Din înălțimea solitară, El privește azi, cu sufletul cutremurat, în lungul domniei Sale: un veac bătut de vijelii, vânzolit de zavistii și ură, care i-a hărăzit încercări aproape peste fire și numai arare glorie și bucurii. Cu puterea înțelepciunii și a voinței Sale de fier, El a reușit totuși să liniștească văltoarele de patimi, să alunge primejdiile din preojma hotarelor și să întărească pentru vremuri fără sfârșit temelile împărăției Sale. El a săvârșit o muncă fără seamăn, El a biruit povara cea mai grea din câte s'au dat stăpânilor lumefi, pe fruntea Lui străvechea coroană a casei de Habsburg a prins o strălucire nouă, care va lumina departe în viitor.

Bubuit de tunuri, răpăit de salve, strigare de goarne cutremură văzduhul în garnizoanele împărăției Sale. În acest svon de obștească sărbătoare se stinge azi murmurul luptelor politice dintre popoare, se topește tainic și armonios dangătul clopotelor și străbate sinceră și curată spre țării rugăciunea poporului românesc: »Doamne ține și protege patria și pe împărat!«

Octogenarul monarch ascultă adâncit murmurul de sărbătoare și în gândul Lui se deslușește încet-încet povața vremilor trăite. El a făgăduit, cu jurământ mare și sfânt, să se jertfească pentru fericirea popoarelor Sale.

Și în vremece umbrele amurgului îmbrobodesc mereu fruntea-i brăzdată de greul răspunderii, El vede în depărtare cum se desprinde din tabăra luptelor necurmăte — adevărul. El vine-vine, tot mai aproape, răzbind prin mii de obstacole, colbit de lupte și sângerând din rane adânci. Și iată-l că urcă treptele tronului, sprijinit de mâna vigoasă a celui ce va moșteni înțelepciunea moșneagului domnitor. Adevărul grăiește acum răspicat și în graiul său profetic lămurăște rândul vremilor ce vin. El e vestitorul drepturilor și libertății popoarelor oropsite, el e solia ceasului de biruință și de izbăvire.

Și în vremece împăratul ascultă, cu gândul și sufletul înseninat, afară, în largul împărăției, un imn își revarsă valurile de armonie pierzându-se departe, din Carpat în Carpat:

»Doamne ține și protege patria și pe împărat!«

Draconismul lui Apponyi.

Neguțatorii cinstiți își fac de obicei socoteala, cât îi costă fiecare fel de marfă, cât cheltuiesc cu punerea ei în vânzare, mai adaugă și câștigul legitim și stabilesc prețuri fixe, asupra cărora nu se mai târguiesc. Sunt însă nu numai între șarlatani, ci și între neguțatorii cinstiți, oameni carii cer mult, ca să aibă de unde lăsa.

Văzând asprimea draconică, cu care contele Apponyi aplică legile față cu românii, mulți se vor fi gândit la acești neguțatori altfel cinstiți și vor fi crezând, că șeful în spe al viitorului partid guvernamental le face învățătorilor, preoților, ba chiar și episcopilor români viața grea pentruca să li-o poată ușura în anumite împrejurări.

Alții, oameni de o fire mai îndârjită, se vor fi gândit la tâlharul, care-ți iese la mijloc de codru des în cale, îți pune pistolul în piept și-ți ia tot ceace găsește la tine, iar în urmă își arată generositatea dându-ți din al tău câțiva gologani de drum.

Așa văd lucrurile cei ce și fac gândul, că actualul guvern vrea să i moaie pe români pentru ca la toamnă, când va avea nevoie și de sprijinul lor, să poată trage cât mai mulți dintre dânșii în partea sa, lăsându-i să mai răsufle.

Dându-ne însă seamă despre cele petrecute mai înainte, nu ne vine să credem, că ceace face contele Apponyi e numai chestiune de tactică.

Se lucrează de zeci de ani cu o consecvență nemiloasă spre a slăbi autoritatea episcopilor de ori și ce rit, iar aceasta, înainte de toate, pentrucă episcopatul e o putere, care atârână în cele din urmă de Coroană, iară nu de guvern.

Deoarece autoritatea episcopatului crește ori scade potrivit cu religiositatea masselor, întregul mers al vieții morale și al învățământului în deosebi, nu numai în Ungaria, ci pretutindeni în Europa, e îndreptat spre ireligiositate.

Știm cu toții cele ce s'au petrecut în Franța, unde biserica nu mai e așezământ comun, în școală nu mai e admisă și religiunea în rândul obiectelor de studiu, iar la judecătoria nu e ori și cine obligat să jure în numele lui Dumnezeu.

În aceeași direcțiune sunt mânate lucrurile pretutindeni și mai ales în Austro-Ungaria, și contele Apponyi, deși luat de mulți drept un »iezuist«, nu face ceace vrea el însuși, ci continuă lucrarea croită de alții fiindcă numai așa se poate susține în pozițiunea sa.

Atât el, cât și sfetnicii săi sunt oameni destul de luminați pentruca să știe, că e peste puțină, ca copiii să învețe în școala primară o limbă, pe care n'o aud și dupăce au ieșit din școală, și că, dându-și silința să

facă ceace e peste puțină, sunt opriți în desvoltarea lor.

Ceea ce-i îndeamnă dar să se stăruie în calea ce-au apucat nu e dorința de a propaga limba maghiară, ci hotărârea de a face peste puțină existența școlilor confessionale. Acesta e gândul din care pornesc toate legile și toate măsurile privitoare la învățământul public.

Tot atât de bine știu, că silind pe copii să învețe religiunea ori să facă rugăciunile într'o limbă pe care n'o înțeleg și care nu are nici caracter sacramental ca cea latină pentru catolici, simțământul religios slăbește. Ei însă tocmai aceasta o vor.

Tendențele de maghiarizare se pun înaintea numai spre a-i amăgi pe maghiari, ca să tolereze, ba chiar să sprijinească această mișcare pornită împotriva a tot ceace e creștin, și dacă lucrurile vor merge înainte cum au fost pornite, ele vor duce în cele din urmă la o Ungarie — nu maghiară, ci păgânească.

Aceasta e adevărata primejdie, de care suntem amenințați chiar mai mult decât alții noi românii, cari am socotit totdeauna legea și neamul drept același lucru.

Ceea ce ne ține și azi închegați sunt mai mult tradițiunile religioase decât cele naționale.

Episcopii și fruntașii noștri bisericești ori politici trebuie să se pătrundă de adevăr.

E lucru dureros, că cele două mari părți ale adevăratei biserici creștinești nici în fața dușmanilor neînduplecați ai creștinismului n'au ajuns încă să se unească. Creștinii români însă, deși desbinați, sunt atât de apropiați unii de alții, încât cu puțină bunăvoință și cu aprobarea ambelor mari biserici pot face cauză comună în lupta lor pentru apărarea legii creștinești de ori și ce rit.

Nu mai e în joc numai naționalitatea, nici numai confesiunea, ci chiar ființa creștinească, și tocmai de aceea sunt azi atât de draconice silințele celor ce mâine ori poimâne ar putea să peară puterea.

Miniștrii la regele. După audiența miniștrilor la M. Sa stagiunea politică se va începe de nou. Șirul audiențelor se va deschide prin audiența baronului Bienerih, care va prezenta în curând domnitorului un proiect cu privire la deslegarea crizei din Austria. Va urma apoi audiența ministrului de externe. Baronul de Aehrenthal va fi primit Sâmbătă și va raporta M. Sale asupra situației politice externe, făcând totodată propuneri cu privire la convocarea delegațiilor. Chestiunea delegațiilor numai cu greu va putea fi rezolvită, din pricina crizelor politice din amândouă statele. Se crede că ministrul de externe va propune un termen cât mai îndepărtat pentru unirea comisiunilor celor două camere.

Chestiunea cretană și în legătură cu ea situația din Balcani, care amenință din nou cu con-

ficte externe, va fi un punct cardinal în raportul ministrului. De la ultima audiență a baronului Aehrenthal s'au perândat evenimente mari în Balcani, cari cer pregătirea unor măsuri întinse.

O consfătuire a d-lui Justh cu baronul Bánffy. Zilele trecute președintele camerei Justh a avut o consfătuire cu baronul Bánffy în parlament — după cum era hotărât deja de mai înainte, — Se crede că Bánffy ar fi promis ajutorul său pentru acțiunea grupului Justh Holló și Bathány, — totodată această consfătuire se aduce în legătură cu manifestația, plănuită de aderenții băncii la Seghedin, care va avea loc în curînd.

Regele Eduard și împăratul Francisc Iosif. Din Viena se anunță: Un trimis special al regelui Eduard, a prezentat azi în Ischl, M. Sale împăratului o scrisoare autografă, în care regele Angliei, felicită foarte călduros pe bătrânul său prieten cu prilejul zilei Sale natale. Textul acestei scrisori se va publica în Monitorul oficial.

În cercurile diplomatice se crede că restabilirea celor mai perfecte relațiuni de prietenie între cei doi domnitori va influența în mod fericit asupra situației politice externe. În lumea diplomatică din Londra evenimentul acesta se prevedea de mult, după cum apare și din un comunicat al ziarului Times.

Consulul Fontenay va reprezenta Franța la congresul medical din Budapesta. Vicontele Fontenay s'a reîntors zilele trecute în capitală și și-a început de nou activitatea la consulatul francez. Se spune că vicontele va reprezenta Franța la congresul medical din acest an, din oficiu.

Amânarea congresului de pace din Stockholm. Comisia organizatoare a congresului de pace din Stockholm, a hotărât amânarea congresului pe anul viitor, din cauză că mulți dintre membrii congresului și-au exprimat îndoiala asupra probabilității congresului, din pricina grevei generale ce bîntuie în Suedia.

Moștenitorul de tron al Austro-Ungariei.

II.

Deși principii de coroană și moștenitorii de tron de cele mai multe ori sînt marcați de presa respectivei țări ca modele de virtute și înțelepciune, totuși prințul Francisc Ferdinand până puțin înainte de aceasta, a întâmpinat foarte puțin bunăvoință și simpatie la conducătorii opiniei publice. Și în vreme ce decedatul moștenitor Rudolf era îndumnezeit de presa vieneză, mai ales cea liberală și democrată, aceeași presă a primit pe actualul moștenitor foarte neprietenos; i-se atribuiau convingeri exclericale și antigermane. Cauza acestei răceli și dușmănie e, nu doar că moștenitorul ar fi anticlerical, căci afară de Iosif II toți Habsburgii au fost clericali, ci fiindcă moștenitorul a luat poziție contra presei iudeo-liberale și a primit protectoratul *asociației școlilor catolice* (cărei s'a pus bază din incidentul mișcării antisemite din Austria). O greșală pe care presa iudeo-liberală nu i-o poate ierta. Toate aceste i-a creat mulți dușmani, și multe săgeți veninoase s'au aruncat asupra-i din penele *schreibmorișilor*, de după scutul libertății de presă.

Aceasta a făcut pe moștenitor să judece drept și după convingerea proprie, și și făcuse deja o idee destul de clară despre nizuințele separatiste ale ungarilor și prevăzând realizarea lor prin legăturile sale cu monarhul le a opus o rezistență nu tocmai ușor de delăturat.

Tot sfaturile sale le-a urmat monarhul de cîteori în anii din urmă îi veneau cu noi pretenții. Înțelegând domnitorul ce armă puternică e dreptul votului universal, s'a sfătuit în mai multe rânduri asupra acestuia cu *Kristóffy*, ex-ministrul de interne al Ungariei, care cel dintâi a adus chestia aceasta pe tapet; și cât timp această chestie nu e rezolvată, va rămânea veșnic o armă în mîna următorului domnitor pentru prefacerea fundamentală a monarhiei cu aprobarea majorității populației, îndatăce forma dualistică de stat se va proba ca insustentabilă.

Împăratul era obișnuit să privească relațiile din Ungaria prin ochii miniștrilor unguri — și astfel le-a succes conducătorilor politici să depărteze pe domnitor de popoarele nemaghiare din țară — lăsându-i să și facă mendrele în politica internă a țării. Abuzurile lor nu mai aveau margini și masele poporului român împilat au trimis o deputație la Viena ca să predea monarhului un memorandum, dar conducătorii deputa-

ției n'au putut pătrunde până la domnitor, și întorcându-se acasă au fost cu toții aruncați în temniți și a urmat apoi procesul »Memorandului« pe urma cărui mulți dintre fruntașii români au lăncezit în temniți, iar altora le-a dat în mână toiagul pribegiei.

Când baronul Bánffy a venit cu legea numirii de localități, o deputație de 200 femei saccane din Transylvania au plecat la Viena să ceară binevoitoarea intervenție a monarhului față de legea care lovea în drepturile sașilor și tindea la delăturarea tradițiilor cari îi legau pe ei deja de 700 ani de acestea locuri și numiri. A fost mare durerea supușilor sași și tristă credința despre iubirea regelui: Doamnele n'au fost primite la regele și Baronul Bánffy vine să spună; »Ca cineva să poată ajunge până la rege, trebuie să treacă mai întâi pe la ministru prezident«.

Când însă vizita moștenitorului de tron dela Sinaia s'a adus la cunoștința perechei regale din România, și că Francisc Ferdinand va sosi însoțit de soția sa principesa de Hohenau s'a anunțat și un grup de români transilvăneni refugiați în România dinaintea autorităților ungurești. Era deja de prevăzut ca ungurii să nu se de îndărăt nici dela cele mai meschine manopere, numai să poată zădărnici primirea acestui grup la moștenitor. Au început să curgă telegramele, cu diuimul la ministrul de externe din Viena și ministru-ul, prezident din Pesta, dar toate machinațiunile au fost zadarnice; prințul era hotărât să primească deputația românilor.

După ce grupul celor trei sute de români îmbrăcați în port național, au defilat pe două ori pedinaștea moștenitorului, acesta a chemat pe conducătorii la sine și a primit din mîna acestora un memorandum în care se schițază situația românilor din statul ungar. Moștenitorul a vorbit cu multă bunăvoință cu conducătorii și a spus că *cunoaște credința și alipirea poporului românesc față de casa de Habsburg și o știe prețui, cunoaște totodată și suferințele românilor din regatul austro-ungar dar să aibă nădejde în dinastie și într'un viitor mai fericit.*

De sine înțeles că vorbele aceste și faptul că moștenitorul a primit deputația ardelenilor, a stîrnit mare bucurie între supușii coroanei ungare. Și când cei din Pesta detestează primirea deputației românilor, moștenitorul prin tăcerea s'a le dă să înțeleagă că ar fi primit chiar și o deputație a ungarilor din țară, dacă s'ar fi anunțat.

Deoarece singuri românii iau trimis o deputație, a trebuit să o primească numai pe aceasta... Ungurii însă fac mare tîmbălău pe socoteala

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

INSEREAZĂ...

Ce-a mai rămas, iubit-o
Din tot ce a fost odată!
Te uită: primăvara i
O toamnă înorată,

Amurgul se închide
În norii negri, mari
Și nu mai poleește
Castanii solitari...

Moșnegi bătuți de vânturi
Castanii și arinii
Zadarnic cer sărutul
Vieții și-al luminii,

Zadarnic spune râul
Că el e încă viu,
Căci apa-i pare bulgări
Ce cad pe un sicriu...

Ascultă vântul toamnei
Cum bate din aripă
Ducând cu el, departe
A frunzelor risipă,

Ascultă cum suspină
Pe moartele cărări
Sărmane foi uscate
Purtate între zări...

Iubito, înserează
Și noaptea, uite, vine,
Sunt numai eu aicea
Și eu te-aștept pe tine,

Iubito, înserează
Și tot mai tare bat
Tomnaticile vânturi
Din Nordul depărtat,

Iar norii vin năvalnic
Și tot mai mulți s'adună
S'acoperă, se umflă
Pe cerul fără lună

Și tot mai tare geme
În noaptea fără cer
Pădurea părăsită
Și sufletu-mi stingher!

Victor Eftimiu.

Românii în străinătate.

Elena Văcărescu.

— Foiță originală a »Tribunei«. —

De sigur, dintr'un anumit punct de vedere, ne gândim cu regret la acei români cari plecând în străinătate se disting acolo pe diferite terenuri, mai ales pe cele intelectuale. În cursul veacurilor au fost mulți dintre aceștia. Au fost învățați, au fost scriitori, au fost poeți, au fost exploratori și au fost oameni de războiu, cari găsind prea strimte hotarele noastre, stăpânite de întuneric, s'au dus în lumea largă, pentru ca acolo, în plină viață și lumină, să și dezvolte facultățile lor intelectuale și sufletești.

Archivele tuturor țărilor cu cari de aproape ori de departe am venit în atingere sunt pline de urmele pe cari le-au lăsat acești români, după o viață de luptă și muncă pentru binele altor neamuri. Unii, și-au păstrat conștiința românească, alții au pierdut-o pur și simplu, ca să nu mai vorbim de aceia cari și au renegat-o. O slabă amintire a rămas poeziei renașterii franceze, Pierre Rousard, care într'una din poeziile sale zice: »Cât despre strămoșul meu, el este din neamul acela de pe țărmul Dunării, mai jos de Ungaria și vecin cu Tracia« — ceea ce a făcut pe Alexandri să creadă că e vorba de »banul lină Mărăcine, cărui Oltul se închină« și care a plecat cu o ceată de voinici să la parte la războiul franco-englez. O amintire mai precisă, dar tot atât de indiferentă, păstrează savantul rus — astăzi francez — Mecinicoș, care nu de mult și-a mărturisit originea moldovenească.

acestei primiri. Cu toate acestea pe moștenitorul nu l poate intimidă nimic dar nici nu poate să-l rătăcească nimeni!... Singur vrea să vadă, să audă și să judece durerile supușilor săi, iar inimile celor 3 și jumătate milioane de români bat pline de dragoste și credință pentru el.

»Zeitfragen«.

Regele Guzganilor.

În orașelul Sainte Lovreine s'a dat zilele trecute un drăguț banchet în cinstea unui moșneag, la care au azistat doi consilieri municipali și câțiva timiși ai gazetelor din Paris. S'a serbat a șaptezecoa aniversară a pensionarului Louis Fontier și cincizeci de ani de activitate ucigătoare a acestuia. Și ca să lămurim lucrurile numai decât vom spune că sărbătoritul bătrân a fost multă vreme o personalitate cunoscută a Parisului, că primește acum pensie dela Stat și că din originala sa carieră s'a mai ales și cu supra numele de »Regele Guzganilor«.

Regele Guzganilor nu e nici decum un crai din bazme ci o ființă în carne și oase care a bătătorit atâția zeci de ani canalele de scurgere ale Parisului, în vecinica-i goană după șobolani. Și știți la cât se urcă numărul bietelor rozătoare prinse de Louis Fontier. La vre-o un milion și jumătate, nici mai mult nici mai puțin. În Paris, guzganii sunt foarte căutați; ei își găesc cu toții moartea în număratoarele ratodrome împrăștiate în mai toate cartierele marelui oraș și servesc de victime colților ucigători ai câinilor aduși acolo pentru a fi dresați...

În ciudatul discurs pe care l'a ținut în fața unui păhar de șampanie și în care răspundea felicitărilor aduse lui de reprezentanții oficiali, Louis Fontier a vorbit mult de chipul extrem de original cu care vîna șobolani.

Canalurile de scurgere ale orașului, sunt niște adevărate mahalale subpământene ale Parisului. De o parte și de alta a vanei de apă prin care se trimit lăturile la larg, se află locuințele funcționarilor cari trăiesc acolo în familiile lor. E foarte curiosă această caracteristică a orașelor mari; te-ai crede în mijlocul vre-unei cetăți din basme, luminat de razele verzi ale soarelui, ce pătrund prin imensele și masivele plăci de sticlă pălând la fiecare pas trotoarele de sus.

Lui Louis Fontier îi plăcea să vâneze noaptea mai ales. Noaptea când totul e tăcut în canale, când doar apele se scurg cu un șgomot linișt când s'aud de sus urme din când în când, ca un șgomot surd de tunet îndepărtat, trăsurile pe pavaj, bătrânul cu un sac de piele în spinare, cu pipa

aprinsă într-o mână și cu un fluieraș de fag în cealaltă, cutriera egout-urile după șobolani.

Dar cu toate că șobolanii's număroși acolo ei se sfiese la șgomot și rămân pitiți în colțurile lor. Atunci Louis Fontier ducea fluierașul la buze și scotea din el sunete stranie și prelungi... Un minut, două de așteptare; apoi o umbră neagră se apropie de el, și încă una, și încă cinci. Peste puțin enormii șobolani se adună în ceată în jurul încântătorului fluieraș. Sunt fermecați, nici unul nu mișcă ci, cu botișoarele'n văzduh, cu urechile ciulite, cu ochișorii țintă ascultă ne-curmat. Omul ascunde pipa stînsă în sin — cu mâna cea-ialtă ține fluierașul la gură.

Apoi cu mâna liberă începe a prinde șobolanii hipnotizați. Unul, doi, cinci, zece, cincizeci, sacul de piele e plin până în vîrf. Fluierașul încetează, șobolanii rămași pe jos, se risipesc; cei vîrați în sac, recăpătându-și graiul, chiște înăbușit. Louis Fontier se urcă în oraș, închide animalele într-o ladă mare de tinichea, cu ușița zăbreliată cu sâ-mă lăsată la ușa canalului, apoi se întoarce din nou subit pămînt și iar cântă din fluieraș. În așa fel, prindea el trei și patru sute de șobolani pe noapte — pe cari îi vindea a doua zi cu treizeci de bani bucata la *ratadrom*. E drept că dresorii de câni iau șaptezeci, optzeci de bani și un franc de guzgan, după mărime.

Și iată cum fakirul occidental vrăjește, nu șerpii ci șobolanii. Comerțul lui e foarte prosper. Adică a fost; căci acum bătrânul întors în orașul său natal cu o avere frumușică și cu pensie dela stat, își sfârșește zilele în belsug, onorat de toți și sărbătorit în banchete...

Azi vînașorii de șobolani sunt număroși. Nici unul însă nu posedă secretul bătrânului Fontier. Care-i melodia cu care ademinea el guzganii?... Nimeni n'o cunoaște. Louis Fontier își ascunde taina cu sfințenie. A promis însă că odată și odată o va descoperi.

Din Străinătate.

Chestia Cretană.

Acțiunea împăciuitoare a puterilor. Puterile proteguitoare continuă acțiunea de pace atât la poartă cât și la guvernul grec. Cu toate că până acum intervenția energică a puterilor n'a avut nici un rezultat pozitiv, totuși situația nu mai e așa de încordată. Bunînțelegerea însă nu va putea fi restabilită cîtă vreme Grecia nu va da un răspuns hotărît la nota Turciei.

Și ne gândim cu regret la toți acești oameni cari dacă rămăneau în țară *poate* că lucrau direct pentru noi, deși e mai probabil că în împrejurările de aci — într-o cât privește trecutul îndepărtat — n'ar fi făcut nimic, sau ar fi luat cu totul altă direcție de activitate. Nu este cu totul lipsit de adevăr paradoxul emis cândva de Mașcu, că dacă Shakespeare se năștea la noi ar fi tras oamenii în țepă, iar Vlad Țepeș, dacă se năștea pe malurile Tamisei ar fi fost un mare dramaturg...

Dar bine înțeles, această idee nu se poate aplica acelor români din zilele noastre, cari s'ar fi putut desvolta și la noi, dar au preferat să îmbogățească arta și cultura străină. Pentru aceștia regretul nostru e puternic.

Și totuși, avem o mângâiere: este că făcându-și celebritatea lor proprie, oamenii aceștia distinși atrag atenția străinătății asupra neamului nostru întreg și ne arată și față de străini ca popor de cultură, capabil să contribuie la progresul general.

Printre acești români este și d-șoara Elena Văcărescu, al căreia cel mai nou succes ne-a prilejit reflecțiile de mai sus.

În aceiași zi două mari ziare franceze — *le Figaro* și *le Temps* — vorbesc cu elogii de noul roman, *Amor vincit*, scos de curînd de d-șoara Văcărescu.

În *Figaro*, d. André Beaunies, plîngându-se de curentul ce s'a pronunțat în Franța de a se imita scriitorii străini ca Tolstoi, Ibsen și d'Annunzio, găsește o compensație în faptul că scriitorii străini

dau formă franceză gândirii lor, care, de altfel, este și ea franceză; iar ca frumos exemplu al acestei dualități literare citează *Amor vincit*, »o carte ciudată și fermecătoare, de-o artă fină«.

»În afară de câteva mici defecte și neglijențe fără însemnătate — mai puțin numeroase, de altfel, decât la scriitorii francezi autochtoni — cartea asta e de un stil perfect franțuzesc; n'o spun de politeță: este vădit că autoarea a pus o fericită cochetărie ca să scrie bine și îngrijit.

»Alcătuirea lui *Amor vincit* are de asemenea limpezimea romanelor franceze cu delicatele ficțiuni la cari se deda d-na de La Fayette și aminteste, prin trăsătura elegantă și sprintenă, dacă nu la *Princesse de Clèves* cel puțin la *Comtesse de Tende* sau la *Princesse de Montpensier*.

»E o anecdotă în care evenimentele extraordinare nu se îngămădesc. Sunt puse numai ca să servească de pretext unei aventuri psihologice. Neînsemnate sau grozave, ele au întorsătura potrivită pentru analiză«.

Și d. Beurier rezumează romanul.

O văduvă tină, Despina, care-și plimbă prin lume melancolia, a întâlnit la Sienne doi bărbați fermecători, pe jumătate francezi și jumătate italieni, frați vitregi, anume Adrien și Matteo.

Adrien, cel mai mare, este și cel mai cumpănit. Matteo, mînat de o boală fără leac, aștit fie de nervositate, fie de ideea c'o să moară în curînd, se dedă celor mai primejdioase fantazii ale sentimentului. Despina îi invită să vie la ea în România, la Mirodar (?). Ei vin și găesc și pe o verișoară a Despinei, Aréthie, ființă foarte primejdioasă.

Puterile au provocat atât guvernul otoman cât și pe cel grec la rezerve și a înaintat o notă colectivă — ca simpatie pentru noul regim — în care anunță Turcia că își sistează controlul financiar în Macedonia. Austro-Ungaria și-a și rechemat bărbații esmiși ca controlori financiari și Rusia încă așteaptă numai răspunsul corespunzător al Turciei, ca să urmeze și ea exemplul Austro-Ungariei.

Din Salonic însă vine știrea că partidul tinerilor turci lucrează ca să provoace boicotul general al vapoarelor grecești, cari din cauza aceasta trebuie să plece din porturile Turciei.

Cretanii.

Insula Creta este mărul de ceată în conflictul greco-turc. O caracterizare a locuitorilor acestei insule ar fi plină de interes. Dăm câteva amănunte.

Cretanul are o fire încăpățînată și independentă; față de strein e retras și disprețuitor. Ai crede, că el, ca insular să fie un marinar îndrăzneț, cu vederi largi: de fapt însă structura proprie a insulei, cu văile ei închise de munți, l-a predispus spre izolare și neîncredere. Deja vechii scriitorii greci dojenesc pe cretanii pentru firea lor ascunsă, spiritul sectar și egoist. Aristoteles vorbește de ei ca de un popor în continuă mișcare și turburare.

Polybrius scrie despre poporul cretanilor de atunci: nicăiri nu se găesc oameni mai răzbuțători în raporturile zilnice și mai doritori în a răsturna ordinea de stat, ca cretanii.

Acelaș autor constată instinctul lor de jaf, revoltele veșnice, asasinatelor și războaiele civile. Un proverb antic sună: leneș, falș și turbulent ca un cretan.

Cretanul de azi diferă într-o câțva de cel de odinioară, căci populația insulei a suferit în decursul timpului diferite influențe.

Sigur este, că ei nu sunt de origine greacă, ci pelasgă semitică. Fiind în contact direct cu grecii, cretanii au primit în toate înrăurirea lor. Ei vorbesc azi dialectul doric. Mahomedanii cretani vorbesc și ei tot limba greacă.

Populația întregă a Cretei se ridică la 300.000 suflete, dintre cari cam 200.000 creștini și vre o 100.000 mahomedani, așa numiți turci, cari în:ă în mare parte sunt de aceeași origine ca și cretanii creștini.

Ovrei există cam 3000 pe insulă. Cretanii fiind înzestrați cu un spirit desvoltat comercial, ovreii s'au putut întări cu anevoință. Ei trăesc mai ales

Despina se amorezează de Matteo și n'ci nu-și dă seama că Adrien o iubește pe dînsa. Dar Matteo o iubește și el, dar iubește și pe Aréthie și mai iubește și o țărăncușă, Stana.

Multă vreme Despina se crede singura iubită a lui Matteo. Dar îl surprinde în convorbire amoroasă cu Stana. E o prăbușire desăvârșită a visurilor ei.

Adrien și Matteo pleacă, Aréthie se face nevăzută. Despina, cufundată în mâinile ei, se hotărăște să-l cheme pe Matteo, când află că el e în Spania, la Toledo. În dragoste cu Aréthie. Atunci nu-l mai chemă pe Matteo, ci pe Adrien, care vine, credincios și blînd.

De astădată fiva ea simțitoare la dragostea lui Adrien? Se va sili. Și e gata să se căsătorească cu el. Dar sosește Matteo, iubitul cel necredincios, dar singurul iubit. Despina cade în brațele lui. *Amorul a învins*.

»Iată toată povestea, iată istoria unei pasiuni, care n'a cerut fericirea și s'a cunoscut numai pe sine însăși, în ciuda soartei«.

D. Beaunier lăudând calitățile acestui roman arată cu cîtă putere sunt redade suferințele eroinei. »E un imn, cîte odată, și altădată imnul se întreprinde, pentru a da loc duioșiei. Apoi sunt pagini de durere, pagini de spaimă«...

»...Ca să studiezi o asemenea suferință, trebuie să suferi mai puțin decât Despina. Unui psiholog liniștit îi este mai îndemână să cerceteze sufletul altuia. Totuși, Despina, care suferă și e cu totul în prada acestei suferințe, păstrează o uimitoare putere de observație; e de două ori atentă și

în orașele de porturi. Romano-catolici sunt în număr restrins și se compun mai ales din supuși ai coloniilor statelor străine. Înaintea bisericii catolice avea mare trecere pe insulă, azi puterea ei e redusă; în totul sunt 600 catolici sub jurisdicția episcopului dela Naxos. Biserica greco-orientală are în Creta opt episcopate cu un mitropolit cu reședința în Candia, care e supus patriarhului din Constantinopol. Mănăstiri, dintre cari unele clădite în locuri foarte pitorești și cu averi strămoșești, există peste 30.

Greva lucrătorilor din Suedia.

Greva lucrătorilor din Suedia ține de mai bine de două săptămâni, organizată fiind să mai poată continua rezistența greviștilor cu hotărârea de a stoarce cu orice preț o îmbunătățire a traiului de pe urma muncii. Patronii, organizați și ei într-o puternică societate, s'au pregătit la rândul lor să nu cedeze pretențiilor lucrătorilor, cari li-se par nedrepte, și, cu toate că întreprinderile industriale suferă mari pagube pe urma încetării lucrului, totuși ei speră că greviștii se vor da învinși, reluând munca părăsită.

Lupta, ce o poartă de atâta vreme lucrătorii din Suedia pentru ași îmbunătăți salariile, a început să fie privită cu simpatie de opinia publică, deoarece greviștii au căutat pe cât posibil să dea împotrivirii lor un caracter mai civilizat, conducându-se de ideea, că nu trebuie să sufere pe lângă închipuiții lor dușmani și cealaltă lume, și în primul rând statul, care nu-l de loc de vină, dacă condițiile traiului muncitoresc s'au îngrunat peste măsură, și dacă patronii, cari și ei trec prin criza supraproducerii industriale, nu găsesc posibilitatea de a mulțami pe cei, cari le muncesc, preferând să-și vadă întreprinderile lor în completă stagnare și în primejdie de ași pierde clientela.

Este un proces economic unic în felul său acela, care se desfășură acum în Suedia prin greva muncitorilor, care ține acum de prea multă vreme, și pune la ordinea zilei spre discuție o chestie, ce interesează toate Statele industriale, și dela sfârșitul cărei greve depinde pe viitor rostul tu-

la ea însăși și la priveriștea ce i-o dau lucruri și oameni.

O impresie deosebită i-au făcut criticului francez descrierile de natură din cartea d-rei Văcărescu.

»Peisagiile în mijlocul cărora se desfășură acțiunea sunt delicioasele, frumoasele, sălbăticele și gingașele peisagii ale României. Au toată atracția exotizmului; ne surprind și ne uimesc: e tocmai vraja puțin perversă a decorurilor cu cari ne încântă cel mai subtil dintre poezii de azi. Și totuși, nu este exotizm: este, pentru noi, cititorii, dar nu este pentru autoare care, în definitiv, descrie numai țara ei natală, orizontul pe care ochii ei l'au văzut mai întâi și mai mult.

D. Beaunier își termină critica, spunând că lucrarea d-rei Văcărescu e »un roman liric dar nu mai puțin obiectiv, roman dela noi și de alurea, romanul unei rase în același timp orientale și latine, în care un spirit de acolo s'a încarnat în formă franceză.

»Amor vincit, urmează d-sa, va fi pus în rîndul întâi printre operele duble în principiul lor și în toate elementele lor, cu cari literatura noastră s'a îmbogățit în tot timpul perioadei contemporane.

»Marele talent al d-rei Văcărescu s'a găsit în genul acesta izbândă cea mai frumoasă.

Să ne bucurăm fără rezervă de acest succes al unei române, succes care, de alt-fel nu este cel dintâi al Elenei Văcărescu. L.

turor rezistențelor muncitorilor în lupta lor pentru a și asigura traiul.

Aproape toate țările industriale au trebuit să treacă prin criza supra producerii; încât patronii au fost nevoiți parte să-și restrângă numărul lucrătorilor, parte să le reducă salariile, în cele mai multe cazuri chiar să facă ambele operațiuni de odată, să-și reducă plățile și să-și concedieze din lucrători.

Firește prin aceasta se pune în joc existența muncitorilor, cărora nu numai că le venea greu să rămână fără lucru și prin urmare fără câștigul hranei, ci simțeau apăsând greu asupra condițiilor traiului lor și reducerea salariilor, cari nu mai ajungeau să le satisfacă multiplele lor nevoi familiare. În astfel de împrejurări s'au găsit politicieni, cari să se dea drept apărători ai muncitorimei suferinde, să amăgească masele lucrătorilor cu iluziile unor vremuri mai bune, unor întocmiri sociale mai drepte, — a venit era socialismului, care în Franța și în Germania începuse să dea roade stricicioase, dar care a ajuns aproape de faliment.

Grevele lucrătorilor erau mai mult demonstrații politice, cari ajutau unora din conducătorii claselor nevoiașe să ajungă la trai mai bun, dar condițiile de muncă și de câștig nu s'au putut schimba și nici când nu se vor schimba, prin turburări și excese, al căror mobil nu este decât o politică josnică a exploataților muncitorimei.

Cu totul altfel se prezintă lupta, ce se poartă acuma de către muncitorii din Suedia.

Greva nu este îndreptată contra statului, ca fiind susținut și condus de clasele burgheze, și a căror putere ar trebui înlocuită cu oarecare regim al muncitorimei. Greva din Suedia este un proces eminent economic, o neînțelegere dintre patroni și lucrători, în care fiecare parte împincinată crede că dreptatea e cu sine: patronii, cari spun, că le este cu neputință să plătească mai mult, și lucrătorii, cari nu pot trăi cu ce câștigă.

Se înțelege, că sfârșitul procesului va trebui să fie o împăcare, convingându-se atât unii cât și ceilalți, că au dreptate, și vor cădea la învoială ca oameni cuminți, ce s'au dovedit a fi rămas cu toată greva, ce-au declarat și care le-a adus ambelor partide colosale pagube materiale.

Ultimele știri telegrafice spun, că, deși guvernul suedez a încercat în diferite rânduri fără succes să aducă o împăcare a împincinaților, totuși se crede că el va reuși să convingă pe muncitori, că trebuie să înceteze greva, care nu le aduce nici un folos, ci numai o sleire a mijloacelor, cari mai bine erau întrebuințate pentru asigurarea traiului, decât într-o luptă zădarnică. În multe părți muncitorii chiar dau semne, că doresc reluarea lucrului.

Astfel se va termina greva din Suedia, care e fost rezultatul unui fenomen economic, ce sa poate observa și în alte țări. Vina stărilor triste economice din Statele industriale, se vor convinge muncitorii, că nu se poate îndrepta decât prin bună înțelegere directă între patroni și lucrători, și că de criza economică trebuie și muncitorii să se simtă deopotrivă apăsați ca și patronii.

Cătră cetitori!

Adresăm un nou apel abonaților, cetitorilor și amicilor noștri, și îi rugăm cu toată insistența să binevoiască a-și reînnoi abonamentele, a-și achita restanțele și a îndemna și pe alții să aboneze.

Sunt atât de mari sacrificiile împreunate cu necesitățile unui organ de publicitate zilnic, încât e imposibil a le face față cu un stoc de abonați rău plătitori ori neglijenți.

Abonament nou deschidem:

pe un an . . . 24 cor.
» 1/2 » . . . 12 »
» 1/4 » . . . 6 »

Pentru lunile de vară, abonații noștri își pot schimba adresele, ziarul li-se va trimite unde vor, dacă ni-se aduce aceasta de cu vreme la cunoștință.

Jafal băncei din Fiume.

Goană după al trellea asasin.

În legătură cu cele comunicate ieri, primim știrea că după prinderea lui Orloff, acesta ar fi mărturisit că Spector a ucis pe directorul băncii și tot al lui a fost și planul spargerei. Poliția din Budapesta a luat cele mai severe măsuri pentru prinderea criminalului, dar până acum nu i s'a dat de urmă, cu toate că la frontiera rusească e un spionaj fără pereche, căci se crede că banditul va fugi în Rusia.

Mărturisirea lui Orloff.

Banditul Orloff interogat asupra faptului a mărturisit că după spargere au luat-o cu toții la fugă, când a ajuns la drumul mare, a dat de un țaran care l-a luat în căruță și de aci au plecat în goană la cea mai apropiată gară, aici a luat cel dintâi tren și a plecat în Austria, dar la proximal canton s'a dat jos și a scris cea dintâi scrisoare lui Crivičky, și cu un tren următor a plecat spre Viena, de unde după două zile a plecat din nou în Elveția.

Vineri a sosit în Zürich și sub numele lui adevărat a închiriat o cameră în cartierul rusesc. Sâmbătă a așteptat la gară pe Crivičky, de asemenea și ziua următoare. Când privește spargerea băncii din Fiume și asasinarea directorului, acestea trebuiesc trecute în partea lui Spector. Intrebat încotro ar fi putut pleca Spector, dintru început s'a codit să răspundă, dar pe urmă a mărturisit că de sigur numai la Buenos Ayres sau Iecaterinoslav a fugit.

Spovedaniile unui om de azi.

«... Suntem departe unul de altul, Doamnă, și cine știe dacă o fi să ne mai vedem odată. Au trecut ani dela idila noastră nevinovată, începută într-o primăvară plină de speranță și sfârșită atîta de curînd în amurgul unei toamne triste, cu nori grei, cu fulgi de zăpadă — și cu vinturi cobitoare!...

Adeseori, cînd privesc un amurg melancolic, ori o noapte de vară plină de șoapte și de taine, ori o zi întunecoasă — mi-se duce gîndul la vremea cînd îndrăgostit de ochii voștri frumoși, visam și sufream, știindu-vă departe de mine. E mult de-atunci, dar din grămada de imagini a trecutului, nu știu de ce, mai luminoasă decît toate e imaginea voastră, Doamnă, cine știe, poate a-ți intrat în viața mea în anii ei cei mai frumoși; ne-au despărțit apoi legile neîndurate, prejudecățile și răutatea lumii. Azi, cînd peste povestea noastră tristă au așternut ceilalți uitarea azi cînd nu se mai gîndește nimeni la noi, cînd nu ne știe nimeni, ați vrea să desgrupăm una-cîte-una amintirile trecutului? Poate au fost și-n viața noastră ceva, clipele petrecute alături de mine, cine știe... Și cine știe dacă aste câteva rînduri nu le așteptați de vreme îndelungată?...

Am simțit că vă iubesc întîia oară, atunci cînd a-ți plecat. Mi-aduc aminte de noaptea — aceea nedormită: era o lună plină și un cer albastru cum nu mai fusese niciodată pîn' atunci. Pe colțul de geam întra lumina lunii, albăstrită de norii pe cari îi străbătea și mă chinuia cu razele-i vii. Mă gîndeam pe unde veți fi? Am deschis fereastra. Lumina lămpii stînsese luna. Am început să vă scriu. Nu știu dacă v'am trimis scrisoarea din noaptea aceea. Vorbeam mult acolo. Vorbe pe cari azi n'ași mai ști să le rostesc îmi picurau din inimă și s'așterneau repede, în-

In atențiunea învățătorilor!

Colecțiunea de **reevizite economice** pentru școalele pop. prețul 50 cor.

Mașina de calculat sistem Takáts, cu globurile acățătoare pentru cl. I. 26 cor. Mașina de calculat mică de mână, sistem Takáts o buc. 16 fil. (catalog de prețuri despre

cele mai noi modele de desemn se trimite gratuit. Premiat la expoziția din Cincibiserici (Pécs) **medalie de aur**. Se poate comanda la: **Takáts Endre**, învățător de stat în Győr.

negriind filele roze. Pomeneam de luna plină care-și revarsă cascada luminoasă pe stîncile înspumate ale norilor și albește pînă departe, marea albastră a cerului, de un cîntec care se aude din depărtare și mă umple de melancolie; de amintirea tuturor nopților petrecute așa, cu ochii deschiși mari, hipnotizați de razele lunii și de imaginea voastră, care se împlintase pentru totdeauna în fundul lor.

„V-ați reîntors apoi. Ne întilneam în fiecare zi, în amurg, și priveam cerul. Odată, se grămadiseră nori mulți în asfințit și ardeau cu vîlvăta roșcate. Altădată, ne-am oprit uimiți, în fața soarelui care apunea: o roată roșie, fără raze, atîrnata deasupra unui cer vinăt, mort. Ce amurg bizar am văzut noi în ziua aceea doamnă! V'aduceți aminte? V'aduceți aminte ce mi-ați spus atunci:

— Suntem tot împreună cînd sunt amurgurile mai frumoase...»

„Am fost de multeori împreună, de atunci... Intr-o după amiază de Duminică, am stat pe iarbă, în grădină, la umbra unui fin mărunț, — și n'am vorbit nimic. Din cînd în cînd numai, scoteați pantoful ca să mă loviți pe mîna, ori îmi umpleați buzunarele cu iarbă. Apoi, m'ați gonit, — supărată c'am îndrăznit să vă sîrut obrazul, cu care n'aveam drept să-mi lipesc buzele decît pe mîna voastră, doamnă!...

Mai tîrziu, a venit vremea supărării prefăcute și a mindriilor. V'aduceți aminte cînd v'am trimis înapoi scrisorile și m'așteptați pe banca noastră, cu ochii umeziți? Ce mult vă iubeam atunci și ce nevinovată păreați!... Mi-ați adus în sîn cenușa scrisorilor trimise odinioară și cine știe dacă în surîsul care vă înflorea pe buze nu se amesteca bucuria că arzînd scrisorile, n'aveți să vă mai temeți niciodată de mine! **A t u n c i**, n'ași fi crezut că poate fi atîta prevedere și atîta prefăcătorie într'un suflet atît de copilăros ca al vostru, doamnă... Dar mai tîrziu, cînd a venit adevărata despărțire, cînd mindriile nu mai erau prefăcute și cînd supărările porneau din fundul inimei, — atunci am văzut într'adevăr că în dragostea noastră e mai multă înțelepciune decît suflet, că firile cele mai nepăsătoare de lume, cum părea a fi a voastră, doamnă, tot mai poartă ascunse în adînc prudenta și reata a celei care a vîndut odinioară pe Samson... **Neg.**

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 17 August n. 1909.

— *Din cauza sfei sărbători de Joi, Schimbarea la față și a sărbătorii oficiale de Vineri, sf. Ștefan, ziarul nostru va apare numai Sămbătă la orele obișnuite.*

Ziua împăratului.

Azi de ziua împăratului în toate bisericile românești se oficiază Te-Deumuri pentru îndelunga viață și sănătate a Majestății Sale. În catedralele episcopice slujesc însuși arhierii, cu toată pompa strălucitoare a bisericii noastre.

În Arad s'a servit la orele 10 »Doxologia cea mare prin P. S. Sa episcopul Ioan I. Papp, cu o număroasă asistență. La serviciul divin au luat parte corporativ asessorii și funcționarii consistorului și profesorii seminariilor.

La sfârșitul slujbei s'a cântat imnul casei noastre domnitore »Doamne ține și protege«.

În garnisoană s'a ținut o mare revistă militară și asemeni serviciu divin.

— **Știre personală.** P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp s'a rentors aseară dela băile din Reichenhall, la reședință.

— **A. S. R. Principesa Maria în străinătate.** Se știe că A. S. R. Principesa Maria a plecat la Sigmaringen. A. S. se va duce în cursul lunii August la Londra, apoi la Paris. Iată ce scrie o revistă pariziană despre moștenitoarea tronului României, sub titlul de »Principesa«. »Londra așteaptă pe principesa Maria a României și Parisul o va vedea de asemenea fără în-

doială. Ea are 34 de ani și grația sa e proverbială în țara sa adoptivă. La 17 ani s'a căsătorit cu principele moștenitor care va succeda regelui Carol. Fiică mai mare a decedatului duce de Edinburg, ea e copilul răsfățat a lui Eduard al VII-lea, regele Angliei. De aceea ea va fi primită cu brațele deschise la Buckingham Palace. Principesa e o excelentă muzicantă. Ea cultivă deopotrivă artele frumoase și admiră tot ceea ce e estetic. Ea a desemnat singura mobilă palatului său dela Cotroceni și a brodat tapiseriile camerei sale de culcare, cu flori de crin. Principesa nu e numai o artistă, dar și o menajeră desăvârșită. Invitații săi se delectează mîncînd ceea ce ea le servește. Principesa are o plăcere deosebită să călătorească în iacht. Ea e o femeie tînră încântătoare, pe care de sigur Parisul o va sărbători, după Londra«.

— **Hymen.** Ni-se anunță cununia dsoarei Ecaterina Vuc cu d. Nicolae Popovici, care se va celebra la 30 August în biserica gr.-or. din Bocșaromână.

— **Cursurile dela Văleni după cum ni-se anunță din Craiova, s'au terminat cu frumoasa excursie dela Târgoviște, decursul căreia s'a publicat în numărul nostru de ieri.**

— **La congresul internațional pentru combaterea leprei care s'a deschis ieri la Bergen, în Norvegia, iau parte 182 delegați din 32 țări (dintre cari 21 transatlantice). Congresul a fost deschis de regele Haakon.**

— **Mireasa prințului Gheorghe.** Din Belgrad vine știrea că prințul Gheorghe s'a logodit cu fata unui mare comerciant sârb. Intrucât e adevărată știrea aceasta, nu să poate controla, dar să știe că înainte de asta s'a adus de multe ori numele prințului în legătură cu al respectivei domnișoare.

— **Curiozitate fatală.** În hotarul comunei Feldioara din comitatul Sibilului regimentul 12. al corpului de artilerie face deprindere de arme. Din această cauză locuitorii au fost opriți să intre pe terenul exercițiului. Cu toate acestea servitorul Ștefan Săcui împins de curiozitate s'a apropiat de locul de exercițiu, nenorocirea la făcut să găsească un șrapnel ne explodat și în momentul cînd l-a ridicat în mîna scuturîndu-l s'a aprins și a rupt pe bietul servitor în bucăți.

— **Un oraș clădit pe pietre scumpe.** Mogoth în Mogoth Valley, Burma, India, este un oraș clădit pe rubinuri. Toate rubinele mari își au originea lor de acolo. La început s'au găsit în afară de oraș, dar acum se constată, că terenul pe care e clădit orașul, e plin cu astfel de pietre scumpe. Desigur, că vor dărîma orașul întreg și îl vor ridica în alt loc.

— **Un pyroman în Paris.** Trecătorii pe strada Rue de la Beriere au observat pe un tînrar aruncînd un smoc de hîrtie pe un car încărcat cu paie. Indată s'a ridicat din car o flacără și în câteva clipe a mistuit paiele cu tot cu car. Făptuitorul, folosindu-se de zăpăceala provocată, a avut destul timp pentru ca să fugă, și așa nu a putut fi prins. Se pare că ar fi același ștregar care în repeșite rînduri a conturbat liniștea cetățenilor, aprinzînd carele cu pie ce traversează străzile Parisului. Smocul de hîrtie, care lunecase de pe car pe marginea trotuarului, vizitat, s'a constatat, că ar avea urme de niște ingrediente fosforice foarte ușor inflamabile.

— **Convenire colegială de 25 ani.** Absolvenții cursului IV — din 1884 — al institutului pedagogic român din Arad, se întrunesc la convenirea colegială, care vor ținea-o în Arad, la 15/28 August, cu ocaziunea adunării generale a reuniunii învățătoresți. Dintre absolvenții de atunci mai sunt în viață: Vasile Antonescu, of. de tren. Vasile Bălan, preot în B.-Ineu, Nicolau Bărbuș, preot gr.-cat. în Silaș. Iulian Butar, învățător în Seleuș-Cigirel, Nicolau Cămpian, învățător în Hu-

susău (Bihor). Liviu Dorca, învățător în Coșteulmare. Georgiu Fejer, preot în Vața de jos, Nicolau Micluța, preot în Cerneteaz. Ilie Moșiu Inv. în Selăgeni. Ioan A. Muntean, Inv. în Musca, George Neagu, învățător în B.-Lazuri, Vas. Neagu, învățător în Sârbi. Ștefan Oprean, preot în Vălcani. Trifu Petcu, preot în Ghiroc. Paul Pop, Inv. în Ciurmești, Ioan Serac, preot în Finiș. George Tomi, învățător în Cuvești și Petru Vancu, învățător în Măderat.

— **Adunarea despărțământului Nocrich al »Asociațiunii«.** Primiim următoarea convocare: În urma însărcinării comitetului central, am onoare a invita prin aceasta pe toți membri și binevoitorii »Asociațiunii« din următoarele comunități: 1. Alșina, 2. Bendorf. 3. Chirpăș. 4. Cichindeal. 5. Cornățel. 6. Fofeldea. 7. Ghijasa inf. 8. Ghijasa sup. 9. Hosman. 10. Ilimbav. 11. Marpov. 12. Nocrich. 13. Nucea. 14. Rovășel. 15. Săsăuș. 16. Vurpăr, la adunarea de constituire a desp. Nocrich al »Asociațiunii«, ce se va ținea Sămbătă în 15/28 August a. c. în comuna Cichindeal, la orele 11 a. m. Fofeldea, 16 Aug. 1909. N. P. Petrescu.

— **Un pădurar omorît în bătaie.** Pe pădurarul moșiei domnești P. Cotoc l-au găsit azi mort în marginea drumului. S'a constatat că Duminecă a beut cu mai mulți tovarăși în circiumă, și mergînd acasă s'au luat la bătaie, de unde pădurarul s'a ales cu moartea.

— **Foc la palatul regal din Belgrad.** Din neglijența unui sofeur care făcea oare-cari reparații la automobilul prințului, rezervoarul de benzină fiind deschis, s'a aprins și a explodat nimicînd întreg automobilul. Un colț al palatului dinspre curte încă a luat foc, dar a fost stîns din bună vreme.

— **Soldat împușcat.** Eri în decursul exercițiului de arme înaintea casarmei din Gal, soldatul Ioan Lucaci, a împușcat cu un cartuș orb, asupra sergenului C. Fey, încercătura ia pătruns în piept și în plămîni și în urma ranei a murit după ameazi în spitalul militar. Autoritățile militare au pornit cercetare pentru ca să constate dacă faptul a fost o crimă premeditată s'au numai neprecauțiunea.

— **Vânătoare de șerpi în Bosnia.** Din cauza numărului mare de șerpi veninoși din regiunile calde ale Bosniei și Herțegovinei, administrația locală a ordonat stîrpirea acestor reptile primejdioase, cari între 1896—1905 au mușcat cam 130 oameni anual și 1338 animale domestice. Incepînd cu 1906 s'au fixat premii pentru cei cari vor ucide șerpii veninoși. În anul dîntăi (1906) au fost prăpădiți 30.056 șerpi, dintre cari 25.483 s'au găsit cu oenin. Anul următor, cînd populația ictreagă a luat parte la stîrpirea lor, numărul șerpilor uciși a fost de 280.718 dintre cari 271.685 veninoși. Anul al 3-lea s'au stîrpit 273.685 bucăți; între aceștia 269.531 veninoși.

Această vânătoare de șerpi va trebui natural să continue mai mulți ani pentru ca să dea rezultate mulțumitoare. Un rezultat se poate semnala în sesiunea trecută, cînd numărul mușcăturilor asupra oamenilor a scăzut dela 206 în 1907 la 140 în 1908. Cazurile mortale de asemenea s'au micșorat reducîndu se dela 9 la 6.

— **Dare de seamă.** »Comitetul arangiator al petrecerii de vară ținută în 18 August a. c. în Bizușa, dă mai la vale lista suprasolvitorilor incurse în favorul bisericii gr. cat. din Ileanda și în numele bisericii exprimă mulțămite față de generații suprasolvitori.

Suprasolvitorii: Dl Dr. Teodor Mihail, deputat 100 cor. Alexiu Pocol, proprietar de mine de aur (Borpatok) 50 c., Dr. Alexandru Vaida Voievod, deputat 20 c., Dr. Aurel Vlad, deputat 20 c., Dr. Victor Pop, adv. (Ileanda mare) 20 c., Dr. Ioan Cherecheș, adv. (Dej) 10 c., Dachomiu Pop, preot (Lozna-mare) 15 c., Ioan Vaida (Ileanda-mare) 10 c., Nicolau Cosma, preot (Ileanda-mare) 6 c., Constantin Bude, învățător (Ileanda-mare) 6 coroane. Petru Petrișor, preot (Șasa) 6 coroane. Dr. Memento Barbul, adv. (Dej) 7 cor.

Josef Müller & Comp., Mediaș-Medgyes. Birou tehnic și întreprindere de zidit pentru zidire de beton și beton de fier; depozit de lucrări de ciment. Primește și pregătește tot felul de construcțiuni de beton de fier: așezarea de padimente fără închieturi, depozit stabil de țigle pentru acoperit din ciment, barere pentru trepte, plăci de ciment, și pietrii-beton pentru fântâni.

Octavian Goga 7 cor., V. Bârlea, preot (Prislop) 2 c., Stefan Szeleş, învățător (Lozna mare) 2 c., Ioan Pocol, preot (Busaş) 5 c., Ioan Berindean 2 c., N. Butyk, of. la adm. (Ileanda mare) 2 c., N. Török, preot (Ciătani) 2 c., Ioan Ilieş, preot 2 c., Petru Busura, preot (Restolci), Eugen Balint, preot, Eugen Széles, profesor (Lozna mare), Andrei Covalcic, of. la jud. cerc. (Ileanda mare), N. Anca, preot, N. Brehaz, preot, Alexandru Maxim, preot, Laurențiu Bred, Aurel Bilțiu, preot, Ioan Mureşan, preot (Valea-groşilor), Aloisiu Lazar, învăț. (Letca), Ioan Pop, preot (Săcătuşa), Ioan Alnaşiu, preot (Ciaca) și dna Szentrétery (Budapesta): câte 1 cor. Gavril Nechita 80 bani. Pentru comitet: Dr. Victor Pop, adv.

— **De ale cenzurei rusești.** Un ziar german spune că la începutul veacului al XIX-lea, cenzorii ruși ciuntuau până și liada lui Homer. Cenzorului i se părea că Nestor prea flecărește mult și i-a tăiat jumătate din cuvântare. Pe Afrodita o găsea prea cochetă și o silea să fie mai cuvincoasă, iar pe Achile îl făcea blând ca mielul. Un romancier pusese în gura unuia din eroii săi: »Iubită și adorată ființă!« Cenzorul a șters »adorată«, subțit cuvânt că numai pe Dumnezeu îl adorăm.

Cineva a zis despre scriitorul Sumarokof, că a creat întâiu pe »Koref«. »Numai Dumnezeu poate crea; omul »scrie, face, compune« și a înlocuit »creiat« prin »scris«.

Intr'o poezie mitologică erau numele zeilor cu litere începătoare mari. Cenzorul le a înlocuit prin litere mici, afară de Mars, pe care l-a lăsat cu M mare, subțit cuvânt că țarul a biruit într'atâtea războaie, înrât din recunoștință, putem da lui Mars literă mare. Unul a vestit prin afiș »un concert spiritual«. »Așteaptă să te laude alții«, zice cenzorul. »De unde știi dacă te vor găsi de spirit?« În zadar i a spus muzicantul că »spiritual« înseamnă și bisericesc. Un poet pesimist a scris: »Mi-e dragă singurătatea, disprețuiesc lumea«. Cenzorul șterge: »Nu se poate, nu se poate de loc. Disprețuind toată lumea, vei ajunge până la regi și chiar până la prea milostivul nostru Stăpân. Mulțumește-mi că te scap de Siberia«.

x **ACHILLES.** Dacă vă asudă p'cica ele cum-părați o sticlă de »Achiles«, care oprește orice asudare și depărtează mirosul greu de picioare. Întrebuințarea este simplă, modul de întrebuințare se aculde la fiecare comandă. Se poate căpăta, dela preparatorului: Dobay Kálmán, droguist în Bichșciaba (Békéscsaba). Magazin principal în Arad: Drogueria lui Nestor Hanzu; în Budapesta: Farmacia lui Török József Király u. 12 și Andrassy-út 26. Prețuri 1 cor.

Concerte, petreceri.

Anunț și invitare. Comitetul filial Lipova-Radna al »Societății pentru fond de teatru român« cu plăcere anunță P. T. public român, că distinșii artiști ai teatrului național din București d-nul și d-na Zaharie Bârsan vor da Duminecă, în 9/22 August, seara la orele 8, în sala cea mare a hotelului »Archiducele Iosif« din Lipova o reprezentațiune teatrală, pe lângă următorul program: 1. Femeea, comedie într'un act, de * *. 2. Carmen saeculare, poem dramatic într'un act, de Anghel și Iosif. 3. Liniștea casei, comedie într'un act, de Courteline. Rugăm cu inzistință P. T. public român să nu întrelase această rară și plăcută ocaziune de a-și adăpa sufletul la izvorul răcoritor al artei naționale, de care atât de dornică și sătoasă este fiecare suflare românească. Toți cei buni să și țină de datorință a participa la această distinșă sărbătoare a Thaliei române. Prețurile de intrare: loc I. 2 coroane, loc II. 1 cor. 40 fileri, loc de stat 80 fileri. Cu frățescă salutare: **Comitetul filial Lipova-Radna al »Societății pentru fond de teatru român«.** Bilete se capătă la d. Aurel Saviciu și seara la casă.

Felurimi.

Semnele pentru cei din Marte. Astronomul american W. H. Pickering va încerca în curând să facă niște semnale luminoase pe cari să le vadă ziua locuitorii din planeta Marte, — dacă sunt locuitori acolo.

Confrații lui din Europa îl privesc cu neîncredere, dar tac din gură. S'a găsit însă un compatriot al lui, E. L. Larkin care să-l ia la răspăr.

D. Larkin într'un articol publicat în »English Mechanic«, arată mai întâi că d. Pickering a greșit când și-a ales pentru încercările sale tocmai timpul când pământul, găsindu-se între soare și Marte, locuitorii lui Marte nici nu pot vedea planeta noastră.

Apoi d. Larkin stabilește niște socoteli foarte complicate din cari se vede că reflectorul merit să îndrepte semnalele spre Marte trebuie să aibă un diametru de 836 kilometri. Numai dacă cei din Marte ar avea telescoape colosale, ar fi de ajuns un reflector cu un diametru de 42 de kilometri.

Acest reflector ar trebui să coste cinci miliarde, iar pentru facerea lui ar trebui cheluit tot fierul, toată sticla, tot cărbunele și tot mercurul de pe fața pământului. Iar după ce reflectorul ar fi gata, vaporii atmosferici ar face ca semnalele lui să nu se vadă...

Noi să așteptăm până lucrul va fi făcut, ca să ne pronunțăm care din doi spune adevărul.

Scumpetea chibriturilor. În Germania chibriturile sau scumpit din cauza urcării taxelor. Berlinezii s'au gândit la diferite mijloace pentru a economisi chibriturile.

În cafenele s'a introdus sistemul ca pe fiecare masă să fie câte o candelă aprinsă în permanență, pentru aprinsul țigărilor.

Dar fiindcă totuși fără chibrituri nu se poate, s'a găsit și alt ceva: bețele de chibrituri au la amândouă capetele materie aprinzătoare, așa că după ce s'a întrebuințat un capăt, bățul e stins și pus înapoi în cutie, ca să mai fie întrebuințat odată.

Sistemul de a se ținea pe mese candelă aprinsă e practicat de mult în orient, sub o formă deosebită. Chiar și în orașele de port din România găsiți în cafenele pe fiecare masă câte o țigăiță cu cărbuni aprinși.

Economie.

Piața de bucate din Arad.

17 August 1909.

Timpul a început să fie schimbăcios. Azi e căldura insuportabilă mîine răceală. Treieratul e pe isprăvite — ajutorat fiind de timp favorabil.

Direcționarea pieței azi a început să se întărească.

S'a vândut azi:

grâu 1800 mm.	13.50—14.—
cucuruz 1000 mm.	7.10—7.20
orz	8.60—
ovăs	7.——7.30
secară	6.80—7.—

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 klg.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 16 August 1909.

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu nou

De Tisa	— — — — —	28 K.	35—28 K.	70 fil.
Din comitatul Albei	— — — — —	28 »	15—28 »	60 »
De Pesta	— — — — —	28 »	45—28 »	80 »
Bănățianesc	— — — — —	28 »	55—28 »	95 »
De Bacica	— — — — —	28 »	55—28 »	95 »
Secară de calitate I.	— — — — —	19 »	50—19 »	65 »
Secară de calitate mijlocie	— — — — —	19 »	30—19 »	50 »
Orzul de nutreț, calitate I.	— — — — —	15 »	20—15 »	60 »
Ovăs de calitate I.	— — — — —	15 »	50—15 »	80 »
Ovăs de calitate a II.	— — — — —	15 »	—15 »	40 »
Cucuruz	— — — — —	15 »	50—15 »	70 »

BIBLIOGRAFII.

A apărut Nr. 5, Anul II. din »Revista politică și literară«, ce apare la Blaj sub direcțiunea dlui Aurel Ciato și cu colaborarea celor mai distinși scriitori ai noștri.

Sumarul bogat și variat al acestui număr e următorul: Dr. Cassiu Mniu: Dreptul public modern; Ilie Marin: Sbuclum (poezie); I. Agârbiceanu: Sănduța (nuvelă); A. Cotruș: Țara mea (poezie); Aurel Ciato: Conștiința datoriei; Ioan Adam: Ochiul dracului (nuvelă); Hyperion: Scrisoare (poezie); Dr. V. Meruțiu: Din bogățiile miniere ale României (petrolul); Dr. V. Nițescu: Scrisoarea IV. (Din temniță); A. Melin: Zile de vară (Note de drum); Dr. Ștefan Pop: Bibliografia catehismelor românești vechi; Al. Ciura: Cronica literară (Duiliu Zamfirescu: Îndreptări); Cronica: Secțiunile Asociațiunii; A—o: Note politice (Vizita arhiducelui Francisc Ferdinand la Sinaia, — Noul cancelar al Germaniei); * * * Informațiuni (Alegerea de episcop la Caransebeș; Chestia Goga; Sesiunea institutului internațional de statistică); Cărți și reviste etc.

Abonamentul la »Rev. pol. și lit.« este pe un an: 12 cor., pentru studenți, învățători și preoți dela sate: 8 cor., pentru România și străinătate: 15 cor.

Administrația și Redacția: Blaj Balázsfalva (Transilvania).

Cântece din popor de P. Ciorogariu. Biblioteca Socec Nr. 42—44. Prețul 80 fil. + 10 fil. porto.

Poezii alese de Gh. Crețeanu, Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Verzi și uscate, Iodoform cu o prefață de Dr. Urechia. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Au sosit și se află de vânzare la librăria »Tribuna« următoarele cărți:

No. 30 »Căsătoria față de știință, igienă socială« de Dr. A. Iliescu Lespezi.

Nr. 407. Atacul morii și Inecul, trad., de H. C. Lecca 30 fil. plus 5 fil.

No. 25 Catechismul Bisericii Buddhiste de Miază-zi trad. de Gr. Goilav.

Nr. 406. A. I. Odobescu, Mițnea-Vodă cel rău și doamna Chiajna 30 fil. plus 5 fil.

Educația sexelor ediția II. de Dr. Erecție Stețian. Prețul 1 cor. 50 fil. + 20 fil. porto.

Poșta Redacției.

T. R. Nu se poate publica. Dovediți ori că n'ați înțeles, ori că ați înțeles rău articolul... În orice caz nu înțelegem supărarea dv. cari n'ați fost vizat. Ce rost deci, să vă clasați singur între aceia pe cari îi viza, cu asprime, dar și cu dreptate, autorul.

Poșta administrației.

Pavel Magheț. Socieni. Am primit 2 cor., abonament până la finea anului. 1909.

Moise Blaguescu. Șistarovăț. Am primit 2 cor., abonament până la finea anului 1909.

Gheorghe Alb. Otlaca. De aici ziarul merge regulat.

Ivanție Bedreag. Petriș. Am primit 2 cor., abonament până la finea anului 1909.

Nica Suciul lui Nica. Cuvin. Am primit 4 cor., abonament până la 1 Iulie 1909.

Redactor responsabil Constantin Savu.

«Tribuna» institut tipografic, Nichin și com.

„Wällischhof“

sanatoriu

aranjat după sistemul dr. Lahman cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice, 1 oră și jum. depărtare dela Viena în regiune romanicească și sănătoasă.

Posta și Telegraf: Maria Enzensdorf (bei Wien).

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

De vânzare

30 familii stupoase în lăzi sistem dzirzon, de soi foarte bun, încrucișate cu albine italiene se află de vânzare cu preț moderat.

Cei ce doresc a cumpăra să se adreseze până în 28 August st. n. a. c. la

Simeon Faur, în Kiszetó.

ANUNȚ.

Recomandăm proprietarilor de vii cu toată căldura tovarășia agricolă românească „Mugurul” însoțire economică comerțului în Elisabetopol (Erzsébetváros) care vinde altoie de viță de vie de toate speciile precum și viță americană cu și fără rădăcină și la dorință însoțirea instrucție gratis ori cui în toate ramurile viticulturii.

Cele mai bune

orologe

— cele mai solide și cele mai după modă —

juvaericeale

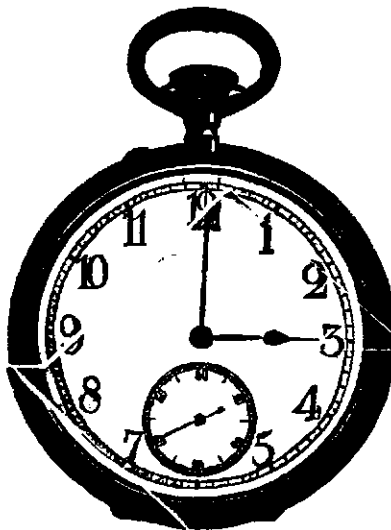
atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă cheazășie de 10 ani și prețuri ieftine, liferează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier Szeged.

Se trimite CATALOGUE cu 2000 chipuri gratuit și franco.

Correspondență în limba germană, maghiară și franceză.

ASCULTAȚI povețele mele!!!

Ca fiecare femeie să fie bucuroasă de renumele bun al bucătăriei sale, și ca acest renume să nu fie știrbit, își alege aromatele (dresurile)

„Biborpaprika”

Cel mai bun aromat e ardeul pat. a lui KÁLMÁN

care nefiind tare, dă mâncării culoare excelentă și aromă minunată. Chiar și suferinșilor de stomac le este nesticicioasă. Se poate căpăta numai în pachete originale scutite cu prețurile următoare:

- 1 cutie de 1 kilogr. 6— cor.
- 1 cutie de 1/4 kilogr. 1-80 cor.
- 1 „ „ 1/2 „ 3-30 „
- 1 „ „ 1/8 „ 1— „

— Se poate căpăta dela oricare băcănie și prăvălie de coloniale. — Poffiți și cercați! Nenumăraose epistole de recunoștință!

Kálmán József, export de ardeiu, Szeged, Dugonics-tér 24.

TUNNER CORNEL industrie de marmoră și granit.

Telefon 856. Timișoara Telefon 856.

Hunyady-út 4 (Telefon 280).

Își recomandă magazinul asortat bogat monumente, table de marmoră, statui, fabricație proprie în executare de gust frumoasă și cu prețuri moder. Având un magazin bogat, liferez mai ieftin ca orice concurență. Recomandându-mă on. public eu stimă

TUNNER CORNEL, măiestru de sculptură în piatră.

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestimente, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSYLVANIA”

primesce oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichis, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condiții:

1. În ramul vieții: capitale cu termen fix, rente, secrete pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întemplate;
2. În ramul focului: clădire de tot felul, mobile mărfuri, produse de câmp ș. a ;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine scosivite ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grân, secară, orz, oucurus ovės, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, himeș nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercușale mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală **„TRANSYLVANIA”** în Arad
Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

Asigurați contra grindinei: oucuruzul grâul, sęcara, ovězul și toată economia!

STEHLIK LAJOS

atelier de viole și harmonice.

Budapesta VIII., József-körut nr. 71.

Recomand bogatul meu magazin de produse proprii: viole de concert și surdine fabricate. Atelier de reparat și transformat tot felul de viole vechi.

Harmonice	
cu 2 rânduri de tonuri și 2 registre	8 cor.
cu tonuri duple și 3 registre	9 cor.
cu 3 rânduri și 4 registre	12 cor.
Harmonice vieneze cu tonuri duple și 4 tonuri de bas prețul	22 cor.
Harmonice cu 2 rânduri de tonuri cu 19 clape și 4 registre	30 cor.
Viole	
de școală cu arc dela	8—15 cor.
Viole de concert cu arc dela	15—200 cor.

RUDOLF CZECK : urmașul lui : Julius de Molnár

SIBIU (NAGYSZEBEN) Grosser Ring Nr. 19.

Execută toffelul de icoane artistice.

Platinatipia icoane simple mici și până la mărime naturală. — Picturi renumite cu uleu în toată mărimea, după orice fotografie mică.

Fotografierea copiilor executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mărimei este primul. Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios.

Prețuri moderate. Cu deslușiri servesc bucurosi.

Cornel N. Demeter, apotecar, Szászváros.

Pentru economii!

„Peronospin“ mijloc aplicat cu cel mai mare folos în contra peronosporiei, la stropirea viilor. Nedesămănat cu mult mai bun și mai ieftin este în folosință „Peronospin“-ul, decât peatra vânăta. Cu „Peronospin“-ul stropind via, 1 hectolitr vine la 50 fil., pe când cu peatra vânăta 1 cor. 60 fil., fiind peatra vânăta astăzi foarte scumpă. Ca fiesțecare proprietar de vie să poată căpăta numai veritabilul „Peronospin“ dau favorul acela că deja la comanda de 10 pachete trimite francat.

Prin întrebuințarea „Peronospin“-ului, via va fi hotărât mai frumoasă, boabele de struguri mai mustoase și astfel roada de vin mai bogată. Experiența a dovedit, că prin folosirea pietrii vânăte, nu se ajung aceste rezultate, — probabil pentru aceea, că piatra vânăta verzește peste măsură frunzele și prin asta abstrage din puterea și sucul viței, ceea ce înseamnă pierdere din putere. — Pravul de stropit al meu, face vița mai plină de viață și mai asigurată contra boalei de peronosporă.

„Peronospin“-ul e deja de 8 ani în folosință cu rezultate foarte favorabile. Prețul unui pachet este 50 fileri. — Revanzătorii, comercianții capătă rabat corespunzător.

Prav pentru îngrășarea vitelor cornute, porcilor și a cailor. Vacile dau prin întrebuințarea pravului acestuia lapte mai mult și mai bun. De mare însemnătate este pentru oricare econom a întrebuința acest prav de îngrășare, căci prin aceasta se urcă valoarea, adică prețul vitelor, porcilor și a cailor. Prețul 60 fil.

Moartea cloșanilor și a șoarecilor. Un prav sigur pentru stăpîrea acestora. Prețul 60 fileri.

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuințarea pravului acestuia, găinile ouă mai mult ca de comun — chiar și în timp de iarnă, pe când al cum nu re ouă, sau foarte puțin. Prețul 30 fil.

Unsoare galbină pentru păduchi la vite. Săut este că vitele și porcii suferă mult de mîncărimea păduchilor, prin care mîncărime sunt reținuți în îngrășarea și dezvoltarea lor — ba chiar slăbindu-i astfel în ât în loc de a li-se ridica prețul, chiar pierd din valoare. De aceea fiecare econom să întrebuințeze această unsoare — căreia îi e prețul 20 și 40 fil.

Extracți pentru prepararea rumului și a diferitelor liqueruri. Cine vrea să a-și prepara rum și liqueruri foarte bune și ieftine, să întrebuințeze aceste extracți. Prețul pentru 1 litră 40 fil. Tot cu acest preț se capătă și pentru rachiu de prure, șliboviță, borovička, de drojdie, de bucate și altele.

Toate aceste se capătă la

CORNEL N. DEMETER, apotecar, Szászváros, Piața școlii 38.

Nou atelier de fotografiat în Cluj,

Kolozsvár, Mátyás Király-tér 25.

Lângă apotheca lui Hintz.

Am onoare a aduce la plăta cunoștință on. public, că mi-am deschis **nou atelier de fotografiat** în piața Mátyás Király 26 și e aranjat după recerînțele timpului modern, provăzut cu cele mai noi mașinării și a dispoziția on. public. — În atelier se pregătesc fotografii protaibin, lucii și matt, — chipuri de platin, aquarel, pigment și argint brom. — Recmand în deosebi specialele mele fotografii de copii, pentru cari la expoziția regnicolară am fost s'ins cu medalia de aur. — De altcum pregătesc și tablouri, grupe e c. în execuțiile cele mai noi și moderne.

Atelierul e deschis și în duminică și sârbător.

Cu deosebire stimă:

Csizhegyi Sándor, fotograf.

In laboratorul medical „Erdélyi“ a lui

Papp György

din Cluj — Kolozsvár, piața Mátyás-király 5. (Lângă prăvălia Akoutz Sándor.)

Se pot căpăta:

Ochielari conform prescrierii medicale sau pe ales dela 70 fil. în sus

Telescoape și ochiane pentru teatru — dela 5 cor. în sus.

Bandagii, legătoare pentru pânțec, etc. ciorapi de cauciuc se pregătesc după măsură.

Termometre pentru chilli, case și băi.

Irigatoare ajustate complet dela 3 K în sus.

Injectoare dela 30 fil.

Legătoare „Diana“

ajustate dela 2 K în sus.

Articlii „Olana“ 1

pachet, (6 buc.) 60 fileri.

Pessarii conform prescrierii medicale.

Specialități de beșici de gumă.

Primește ori-ce reparații și ascuțiri de brânșă aceasta cu prețuri moderate.

Crema de lapte

ie t ușor alcalie, și în urma acestei ri ex elente întrece stricăcioasele defajă unsuroase, nu este unsuroasă, nu pătează și depărtează tot felul de necurătenii de pe față. —

Pielea feței, mâinile în câteva zile le face catifelate albe ca neaua și se poate folosi cricând ziua.

Prețul unei tegle mici 50 fil., una mare 1 cor.

Săpau de cremă de vioarele prețul 70 fileri.

Se află de vânzare la **Berta Kálmán, farmacist**

în **Maria-Radna, la farmacia „Răscumpărătorul“.**

Tot felul de leacuri din țară și str. se vînd cu prețuri moderate.

„AURORA“

Intreprindere Română în New-York 204— W. 14 th. st. — Director: Dr. E. Lucaciu.

Fondată și incorporată conform legilor statului Illinois în 1909.

În toate afacerile referitoare la America, cereți deslușiri dela firma „Aurora“.

Banca Română „Aurora“. Dacă cineva dorește a trimite bani din America în țara veche, ori are bani de depunere să se întoarcă la banca română „Aurora“ din New-York 204 — W. 14 th. str.

Librăria „Aurora“. De doriți cri ce soi de cărți, de rugăciuni, de cetit, de învățat, cereți catalogul librăriei noastre care este cea mai mare și mai bogată librărie românească din America.

Dacă vreți să călătoriți în America, ori din America în țară, cereți deslușiri și cumpărați bilete de va, or dela întreprinderea „Aurora“ 204 — W. 14 th. str. New-York. Pe orice linie vă putem vinde bilet.

Dacă cumpărați dela noi bilet pe vapor veți primi adăpost în casa română de emigrare „Aurora“ 204 — W. 14 th. str., care este singura întreprindere română în orporația după legile Statelor-Unite.

Toți românii cari vin ori pleacă din America, ori sunt în America, sunt rugați a informa biroul central „Aurora“ despre locul unde petrec ori unde s'ar muta cu locuința ca să fie înuți în evidență în registrele căsii de emigrare și la toate împrejurările să se poată da deslușiri la aceia cari le-ar dori.

Dacă cineva dintre emigranți dorește să cumpere pământ în America să ceară informații dela întreprinderea „Aurora“.

Toate epistolele să se trimită la adresa:

E. Lucaciu, director, 204 — W. 14 th. str.

— **New-York S. U. A. de N.** —

Cine dorește răspuns este rugat a alătura o marcă de 30 fil. ori 5 cents.

Fondată la 1840.

Werner

fabrică de plane, pianine și cimbale, aranjată pe putere de mașini

Pozsony — Pressburg.

Pregătește numai **instrumente muzicale** de primul rang. Pe lângă garanția solidă expediază și cu favorul de plățiri în rats lunare.

Prima fabrică germană vieneză de plane, pianine și cimbale. Preț-curent cu provocare la acest ziar se trimite gratis și franco.

Adresa telegrafică: **CLAVIER WERNER-POZSONY.**